

โรคมือ เท้า ปาก

โรคมือ เท้า ปาก เป็นกลุ่มอาการหนึ่งของโรคติดเชื้อไวรัส พบบ่อยในเด็กทารกและเด็กเล็กอายุต่ำกว่า ๕ ปี พบน้อยลงในเด็กอายุต่ำกว่า ๑๐ ปี และพบน้อยมากในเด็กวัยรุ่น การระบาดรุนแรงมีสาเหตุจาก เชื้อเอนเทอโรไวรัส ๗๑ โรคนี้เกิดแบบประปรายตลอดปี พบมากขึ้นในช่วงฤดูฝน ซึ่งอากาศเย็นและชื้น การระบาดมักเกิดขึ้นในศูนย์เด็กเล็กและโรงเรียนอนุบาล

การติดต่อของโรคมือ เท้า ปาก เกิดขึ้นค่อนข้างง่าย จากการได้รับเชื้อจากอุจจาระ ผายละออง น้ำมูก น้ำลาย หรือน้ำในตุ่มพองหรือแผลของผู้ป่วยเข้าสู่ปาก การติดต่อทาง น้ำหรืออาหารมีโอกาสดังกล่าวได้บ้าง การแพร่ติดต่อ ในช่วงสัปดาห์แรกของการป่วย และหลังจากที่อาการทุเลาลงแล้วก็ยังสามารถแพร่เชื้อได้ เนื่องจากเชื้อจะถูกขับออกมาทั้งอุจจาระได้นานถึง ๖ สัปดาห์

อาการของโรคมือ เท้า ปาก ส่วนใหญ่ จะแสดงอาการป่วยภายใน ๓ - ๕ วัน หลังได้รับเชื้อ เริ่มด้วยอาการไข้ (อาจเป็นไข้สูงในช่วง ๑ - ๒ วันแรก และลดลงเป็นไข้ต่ำๆ อีก ๒ - ๓ วัน) มีจุดหรือผื่นแดงอักเสบในปาก มักพบที่ลิ้น เหงือก และกระพุ้งแก้ม ทำให้เจ็บปากไม่ยอม รับประทานอาหาร และมีผื่นแดง ที่บริเวณฝ่ามือ นิ้วมือ ฝ่าเท้า ผื่นนี้จะกลายเป็นตุ่มพองใสรอบๆ แดง มักไม่คัน แต่เวลากดจะเจ็บ ต่อมา ตุ่มจะแตกออกเป็นหลุมตื้นๆ อาการจะดีขึ้นและแผลหายไปใน ๗ - ๑๐ วัน ในเด็กทารกและเด็กเล็กอายุต่ำกว่า ๕ ปี บางรายอาจมีอาการแทรกซ้อนรุนแรง เช่น เยื่อหุ้มสมองอักเสบ ก้านสมองอักเสบ ตามมาด้วยปอดบวม น้ำ กล้ามเนื้อหัวใจอักเสบ และระบบหัวใจและระบบไหลเวียนโลหิตล้มเหลว ทำให้เสียชีวิตได้ สัญญาณอันตราย ได้แก่ ไข้สูงไม่ลดลง ซึม อาเจียนบ่อย หอบ และแขนขาอ่อนแรง เกิดภาวะอัมพาต คล้ายโปลิโอ

การรักษาจะเป็นการรักษาตามอาการ เช่น การใช้ยาลดไข้ ยาแก้ปวด ฯลฯ ยังไม่มียาต้านไวรัสชนิดนี้โดยเฉพาะ หากผู้ป่วยรับประทานอาหารได้และพักผ่อนเพียงพอ ผู้ป่วยส่วนใหญ่จะมีอาการไม่รุนแรง และหายได้เองในเวลา ๗-๑๐ วัน อย่างไรก็ตาม หากบุตรหลานมีอาการป่วย ควรแยกเด็กป่วยเพื่อป้องกันไม่ให้เชื้อแพร่ไปยังเด็กคนอื่นๆ ผู้ปกครองควรรีบพาเด็ก ป่วยไปพบแพทย์ และหยุดรักษาตัวที่บ้านประมาณ ๕ - ๗ วัน หรือจนกว่าจะหายเป็นปกติ

โรคมือ เท้า ปากยังไม่มีวัคซีนป้องกัน แต่สามารถป้องกันได้โดยการรักษาสุขอนามัยส่วนบุคคลที่ดี เช่น การล้างมือด้วยน้ำและสบู่ เป็นประจำหลังการขับถ่ายหรือเปลี่ยนผ้าอ้อมเด็ก และก่อนการรับประทานอาหารหรือป้อนอาหารเด็ก รวมถึงการไม่คลุกคลีใกล้ชิดหรือใช้ภาชนะใส่อาหารหรือของใช้ร่วมกับผู้ป่วย ควรหมั่นล้างมือ ร่วมกับการรักษาความสะอาดทั่วไป การจัดการสิ่งแวดล้อม เช่น ห้องน้ำ ห้องส้วม ห้องครัวให้ถูกสุขลักษณะ